

Přípravky na ochranu rostlin
podíl OOVZ na zajištění
odborné způsobilosti
pro nakládání s přípravky

Zdeňka Trávníčková
Státní zdravotní ústav

47. konzultační den v SZÚ, září 2012

Obsah přednášky

- přednáška navazuje na příspěvek z XI/2011 na webu SZÚ, informace o: směrnici 2009/128/ES, návrhu novely zákona + vyhlášky, návrhu členění odborné způsobilosti, návrhu požadavků na získání odborné způsobilosti, podílu + úkolech resortu; výzva ke spolupráci reakce - Zlín, Středočeská, Olomouc, Ústí n. L., Hr. Králové, Vysočina, Brno, Ostrava, Liberec, Čes. Budějovice, Praha
- SZÚ a přípravky na ochranu rostlin (POR)
- právní předpisy + odborná způsobilost
- role resortu zdravotnictví při zajištění odbor. zpūs.
- situace v ČR
- postup prací / příprav
- návrh dalšího postupu v resortu zdravotnictví

SZÚ a přípravky na ochranu rostlin (POR)

- zákon č. **326/2004** Sb. ve znění pozd. před. **SZÚ** vypracovává hodnocení POR z hlediska ochrany zdraví → **MZ** (toxikol. posudek) → Státní rostlinolékař. správě (**SRS**)
- podobný **postup** (*sice jiná terminologie v zákoně*) asi od 60-tých let, naše pracovní skupina od léta 2008
- **hodnotíme** na základě **rozsáhlé** dokumentace: toxikologické vlastnosti účinných látek, jednotlivých přípravků, odhady expozice pro osoby aplikující POR (i letecké aplikace) i náhodně se vyskytující při aplikaci, následné pracovníky, popř. rezidenty, spotřebitele-konzumenty → klasifikace + označení POR, návrhy opatření k ochraně zdraví do etikety a bezp. listu, registrační zprávy (*registration report*)

SZÚ a přípravky na ochranu rostlin (POR)

- zástupce SZÚ za ČR - MLR (*maximál. limity reziduí*) v rámci celé EU; zprávy o výsledcích kontrol... *další*

Od jara 2010 navíc

- spolupráce s Min. zemědělství (+ dalšími resorty) na zapracování směrnice 2009/128/ES do národní legislativy (na novele zákona, přípravě prováděcích vyhlášek)

vyhláška o odborné způsobilosti pro nakládání s POR – za zdravotnictví zástupci SZÚ+MZ+KHS

- spolupráce s Min. zemědělství (+ dalšími resorty) na vypracování Národního akčního plánu k zajištění udržitelného používání pesticidů v ČR⁴

Seminář zástupců člen. států Brusel XII/2011 k otázce směrnice 2009/128/ES + vzdělávání

- za ČR 2 zástupkyně ze SZÚ
- příspěvky z některých členských států o stávajícím / navrženém způsobu vzdělávání se zpracování směrnice 2009/128/ES
- **v různých zemí různě (!)** – zainteresované organizace, členění na jednotlivé profesní skupiny, délky kurzů, výukové materiály ...
- **VŠUDE** důraz na proškolení samotných školitelů
- **VŠUDE** důraz na praktické ukázky při výuce
↓
- požadavek na prodloužení kurzů (*povedlo u I. st.*)
- technic. kapacitu pro prakt. výuku → vzděl. zařízení

Právní předpisy + odborná způsobilost

- v červnu 2012 vyšel **zákon č. 199/2012 Sb.**, který mění zákon č. 326/2004 Sb., **o rostlinolékařské péči** a změně některých souvisejících zákonů
- **Hlava IX** – Odborná způsobilost k výkonu odborné rostlinolékařské činnosti a odborná způsobilost pro nakládání s přípravky (*myšleno POR*)
- §85 *Odborná způsobilost pro poradenství ...*
- §86 *Odborná způsobilost pro nakládání s přípravky*
- prováděcí **vyhláška č. 206/2012 Sb.**, o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky

... již účinné 6

Právní předpisy + odborná způsobilost

- ... zákon č. **199/2012 Sb.**, který mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči - *pokračování*

Přechodná ustanovení:

Do 31. prosince 2012 lze získávat osvědčení o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky podle zákona č. 326/2004 Sb., ve znění účinném **do** dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

od 1.1.2013 „po novu“

Odborná způsobilost pro nakládání s POR

§86 zákona - nově 3 stupně (I. - II. - III.):

- I. st.:** osoba, která v rámci svých profesních činností **nakládá s přípravky pod dohledem** držitele osvědčení 2. či 3.stupně (*př. traktorista, skladník...*) **dřív mohli nakládat bez osvědčení, stačil „dohled“**
- II. st.:** osoba - řídí nakládání s POR, *např. ve firmě agronom, OSVČ - provádí profesionálně aplikace...*
- III. st.:** osoba, která poskytuje **poradenství** v oblasti ochrany rostlin před škodlivými organismy, nebo **distribuuje** přípravky pro profesionální použití, nebo **pořádá** základní **kurzy** k získání osvědčení (I.+II. stupně) a doplňující **školení** (I.+II.+III. stupně)

Požadavky k získání odbornosti a dopl. školení (I. st.) nebo **prodloužení** osvědčení (II.+III. stupně)

st.	získání osvědčení <i>červeně změna oproti XI/2011</i>		doplňující/prodloužení po 5 letech	
I.	kurz 12/4 hod (<u>z toho</u> pro „zdraví“)	<i>bez testu či zkoušky</i>	kurz 8/3 hod	<i>bez testu či zkoušky</i>
II.	vzdělání nebo kurz 15/5 hod	písem. test, 40/15 otázek	kurz 8/3 hod	<i>bez testu či zkoušky</i>
III.	vzdělání nebo kurz nepovinný <i>stejný jako II.</i>	písem. test 40/15 + ústní zkouška, otázky 3/1	kurz 8/3 hod	písem. test 40/15

Role resortu zdravotnictví odborná způsobilost

§ 86a zákona č. 326/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů

- (1) Základní **kurzy** podle § 86 odst. 1 a 2 a doplňující **školení** podle § 86 odst. 1 až 3 provádějí **vzdělávací zařízení pověřená** k této činnosti ministerstvem (*ve smyslu zemědělství*).
- (2) K **poskytování znalostí** týkajících se ochrany zdraví lidí jsou oprávněny **orgány ochrany veřejného zdraví**.

Role resortu zdravotnictví odborná způsobilost

vyhláška č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti
pro nakládání s přípravky

§3 ... zkouška pro II. stupeň

otázky pro písemný **test** připravuje Státní rostlinolé-
kařská správa **ve spolupráci s Min. zdravotnictví**
vyhodnocení testu - SRS podle šablony

§4 ... zkoušky + doplňující školení pro III. stupeň

otázky pro písemný **test** „podobně“ jako II. st.

ústní přezkoušení: 3 otázky - **z nichž 1 „zdraví“**

zkušební komise (rostlinolékař osv. III. st. + **OOVZ**)

u obou (!) zkoušejících musí prospět

Role resortu zdravotnictví odborná způsobilost

vyhláška č. 206/2012 Sb. - *pokračování*

Příloha č. 1 k vyhlášce *témata převzata ze směrnice*

A. Témata - **Obsah** základního **kurzu** pro vydání osvědčení I. stupně, **doplň. školení** pro vydání nového osvědčení I. stupně, obsah základního kurzu pro vydání osvědčení **II.** stupně, obsah doplň. školení pro prodloužení platnosti osvědčení **II.** stupně a obsah a rozsah doplň. školení pro prodloužení platnosti osvědčení **III.** stupně

B. **Časový rozvrh** pro jednotlivá témata... → bude zveřejněn ve věstníku Min. zemědělství

Situace v ČR

- **kurzy + školení** – organizují **vzdělávací zařízení**, která **Min. zemědělství** na základě jejich žádosti (+ dalších dokumentů/splnění požadavků) **pověří**
- jejich **seznam** na www.eagri.cz – k VII/2012 jich bylo **22** v celé ČR

<http://eagri.cz/public/web/mze/poradenstvi-a-vyzkum/vzdelavani/vzdelavaci-subjekty/akreditovane-a-autorizovane-subjekty/pro-konani-odbornych-kurzu-k-ochrane/>

- **škoolitelé** – z *resortu zemědělství* + **OOVZ**
SZÚ jednalo s MZ → MZ oslovilo KHS s žádostí o aktualizaci seznamu školitelů
v r. 2010 – bylo vás 45; seznam již není aktuální
návrh - jmenovat 3-4 pracovníky na „kraj“; pro kraje „zemědělské“ pak toto číslo navýšit
návrh - dle potřeby školit nejen ve „svém“ kraji

Situace v ČR

- se změnou systému odborné způsobilosti – bude třeba **proškolit především osoby**, kterým „postaru“ stačilo nakládat s POR pod dozorem, ale **nově musí mít osvědčení I. stupně**
(nově - jen kurz bez přezkoušení; „zdraví“ 4 hod)
- **odhad** v rámci celé ČR 10-20 tisíc **osob** (!!!)
... prý některá vzdělávací zařízení mají mít i velké sály
- **ideálně proškolit** do nadcházející sezóny
aplikace POR obvykle od března / dubna do září / října
neplatí ale např. pro mořičky, sklady...

Postup prací / příprav

- **rozdělení obsahu témat** (z přílohy č. 1 vyhl. č. 206/2012 Sb.) na tzv. „zdravotní“ a „nezdravotní“ (zemědělskou), jednání s MZe+SRS+dalšími zdravotní – část tématu 1, celé 3a+3b, část 6, část 10, celé 12 (*čísla z vyhlášky*)
- **rozdělení předpokládaného času na jednotlivá témata** (pro zdravotní a nezdravotní)
→ Min. zemědělství (do věstníku ministerstva),
Min. zdravotnictví (pro školitele)
- **rozpracování** témat z přílohy č. 1 do podrobnější osnovy + koordinace se „zemědělskými“ odborníky u témat, která se částečně překrývají (př. sklady...₁₃)

Postup prací / příprav

Časové rozdělení – problematika jen „ochrana zdraví lidí“
 témata č 1, 3, 6 a 10 jsou rozdělená mezi oba resorty; časy odborníků ze zemědělství v tabulce níže nejsou zahrnuty

Uvedené **časy** pro jednotlivá témata jsou pouze **orientační** (hlavně dopl. školení). Problematiky v jednotlivých vyjmenovaných tématech se částečně prolínají a na sebe navazují.

Témata (podle vyhlášky) č.	první stupeň		druhý stupeň		třetí stupeň
	základní kurz (MZ – 4 h)	doplňující školení (MZ – 3 h)	základní kurz (MZ – 5 h)	doplňující školení (MZ – 3 h)	doplňující školení (MZ – 3 h)
1.	20 min	25 min	45 min	25 min	25 min
3. (a+b)	75 min	45 min	90 min	45 min	45 min
6.	50 min	40 min	50 min	40 min	40 min
10.	15 min	10 min	15 min	10 min	10 min
12.	20 min	15 min	25 min	15 min	15 min
Celkem	180 min = 4 vyuč.hod.	135 min = 3 vyuč.hod.	225 min = 5 vyuč.hod.	135 min = 3 vyuč.hod.	135 min = 3 vyuč. hod.

Postup prací / příprav

- **zkušební otázky pro test + pro ústní přezkoušení** - již od r. 2011 jednání se SRS o formě – např. test výběr z 3 možností počtu (několik variant pro testy) přepracování stávajících (zastaralých...)
→ platí až pro II.+III. stupeň ... řešení lze dočasně odložit (*nyní se zaměřit hlavně na I. stupeň*)
- školení dálkovým přístupem, byť je ve vyhlášce zmíněno, t.č. resort zdravotnictví + další odborníci nepodporujeme

Postup prací / příprav

Citace z přílohy č. 1 vyhl. č. 206/2012 Sb.:

Součástí základního kurzu a doplňujícího školení je **praktické předvedení** nebo **ukázka** v rozsahu, který odpovídá celkové délce základního kurzu a doplňujícího školení.

- **jednání** o způsobu a zajištění prostředků/ materiálů pro „ **praktické předvedení nebo ukázku**“
- **návrh** na zajištění t.č. v řešení (SZÚ+MZe, firmy):
 - **OOPP** – jaké, kolik, kdo (vzdělávací zařízení)
 - „vzorové“ **etikety a bezp. listy** (probíhají jednání se 3 firmami, různé materiály)
- **účel** – proškolit ale i probudit a zaujmout

SZÚ nabízí

seminář k zajištění (prodiskutování) jednotného postupu OOVZ k poskytování znalostí týkající se ochrany zdraví lidí podle §86a zákona č. 326/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů

- t.č. jednání s MZ - nabídli jsme koncem srpna 2012
- v SZÚ
- termín bude upřesněn
pravděpodobně po aktualizaci seznamů školitelů
- návrh 1 denní
- zaměření na témata z vyhlášky č. 206/2012 Sb.
 - *co školit + rozsah*
 - *podle času a zájmu – aplikační technika, způsob práce (videa...)*

Kurzy k nařízení CLP – „zdraví“

Další termín: 27.-29. listopadu 2012

SZÚ pořádá od r. 2009 kurzy k nařízení, zaměřen na:

- **základní informace o nařízení CLP jako takovém včetně novel, jeho jednotlivých přílohách (I-VII)**
- **klasifikaci a označování z hlediska **zdraví** – jednotlivé třídy nebezpečnosti,**
- **porovnání „nové“ se „starou“ klasifikací z hlediska zdraví (nově vyhl. č. 402/2011 Sb.),**
- **praktické procvičení, cca 100 různých konkrétních příkladů nové + staré klasifikace a označení**
- **stručné porovnání evropské verze CLP a "světové" GHS-UN (Spojených národů)**
- **Bližší informace na webu SZÚ:**

Závěr

- **změny** v odborné přípravě pro nakládání s POR souvisí s požadavky směrnice 2009/128/ES → novelou rostlinolékařského zákona a novou vyhláškou o odborné způsobilosti pro nakládání
- **SZÚ nabízí** uspořádání **semináře k zajištění (prodiskutování) jednotného postupu OOVZ** + další podrobnosti

Kontakt na přednášející:
MUDr. Zdeňka Trávníčková, CSc.
SZÚ, Šrobárova 48, 100 42 Praha 10
tel. 267 082 673 ztravni@szu.cz